

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/167/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515221249
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7515221249.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci navrhovateľky E. P., nar. XXXX, bytom T. XX, právne zastúp. JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, so sídlom Košice, Urbánkova 1562/6 proti odporcovi H. B. s.r.o., so sídlom T., R. XXX/A, právne zastúp. JUDr. Veronikou Kubrikovou, advokátkou, so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie z 24.novembra 2015 č.k. 16C/1242/2015-11

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi, aby sa zdržal výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľky vyplývajúceho z dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere medzi účastníkmi konania z 25.5.2010 do právoplatného skončenia veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy (sp. zn. 16C 2/2016, pozn. odvolacieho súdu). Zároveň uložil zamestnávateľovi navrhovateľky J., povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy navrhovateľky podľa dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere medzi účastníkmi z 25.5.2010 a navrhovateľke uložil, aby do 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podala návrh vo veci samej o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

Rozhodol tak o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý navrhovateľka odôvodnila tým, že dohoda o zrážkach zo mzdy z 25.5.2010 uzatvorená medzi ňou a právnym predchodcom odporcu H.. bola podpísaná na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 25.5.2010 ako formulárovej zmluvy, ktorá bola predtlačená na vopred pripravenom tlačive a teda nemala ako ovplyvniť znenie jej obsahu, čím boli porušené jej práva na ochranu spotrebiteľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená účastníkmi v zmluve o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka a v zmysle nej začal zamestnávateľ navrhovateľky od novembra 2011 pravidelné mesačné zrážky z jej mzdy. Výška požičanej sumy bola 2 000 € a mesačná splátka bola určená v sume 61,29 €, pri dĺžke splácania 60 mesiacov. Do novembra 2014 zamestnávateľ navrhovateľke na základe dohody o zrážkach zo mzdy zrazil sumu v celkovej výške 2 242,94 €, čo za dobu 37 mesiacov predstavuje sumu 60,62 € mesačne. Navrhovateľka v čase uzavretia zmluvy nedokázala vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné a nedokázala ani rozoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy. Súd prvého stupňa návrh právne posúdil podľa § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. e/, f/, § 76 ods. 2, § 102 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že navrhovateľka osvedčila nárok i naliehavosť situácie nebezpečenstvom bezprostredne hrozacej ujmy na jej právach, a preto stotožňujúc sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia mu vyhovel v požadovanom rozsahu.

Uznesenie napadol včas podaným odvolaním odporca z odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/, e/, § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p., t.j. v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie

súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, a má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., účastník konania ich bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil, návrh zamietol a zaviazal navrhovateľku na náhradu trov konania, alternatívne aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal predovšetkým nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, pretože má za to, že s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo a navrhovateľka mala tak žalovať aj pôvodného veriteľa. Súčasne odporca vzniesol s poukazom na ustanovenie § 106 ods. 1 O. s. p. námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednávať, nakoľko navrhovateľka sa s právnym predchodcom odporcu dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, splatnosť a výklad, budú rozhodované pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s., a preto vec nepatrí do právomoci všeobecných súdov. Odporca dal súdu do pozornosti skutočnosť, že platnosť rozhodcovskej doložky nebola navrhovateľkou namietaná ani spochybnená. Odporca ďalej s poukazom na ustanovenie § 80 písm. c/ O. s. p. namietal, že pri určení neplatnosti právneho vzťahu musí byť daná naliehavosť právneho záujmu na tomto určení, ktorý v danom prípade nie je. Má za to, že k vykonávaniu zrážok už došlo a navrhovateľka už mala aj pred podaním návrhu vedomosť o vykonávaní zrážok zo mzdy. Odporca v odvolaní taktiež zdôraznil, že platnosť samotnej zmluvy o úvere navrhovateľka vo svojom žalobnom návrhu nepopiera, uzatvorila ju dobrovoľne na základe slobodnej vôle, nenamietala časť, z ktorej brala úžitok, ale len časť, na základe ktorej má povinnosť predmetný záväzok splatiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy má len zabezpečovací charakter a nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odporca poukazyval aj na skutočnosť, že v prípade, ak by navrhovateľka plnila riadne a včas svoj záväzok voči bankovej spoločnosti, tento zabezpečovací inštitút by nebol vôbec uplatnený. Uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a nie je v rozpore so spotrebiteľským právom, je to zákonný zabezpečovací inštitút pre prípad neplnenia si povinností zmluvnou stranou.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedla zdôraznila, že odporca si zamieňa okolnosti súvisiace s posúdením návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a konania vo veci samej, pretože posúdenie rozhodcovskej doložky a následne aj dohody o zrážkach zo mzdy bude predmetom konania vo veci samej. Všetky okolnosti uvádzané odporcom v odvolaní sa týkajú konania vo veci samej. Nariadenie predbežného opatrenia neprimerane nenaruší hospodárske funkcie odporcu, voči ktorému návrh na nariadenie predbežného opatrenia smeruje, pretože nejde o zásah do jeho práv podnikat' , či uskutočňovať inú zárobkovú činnosť, v danom prípade dochádza len k pozastaveniu výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľky, ktoré vyplývajú z dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej platnosť či neplatnosť je toho času pochybná a ktorá skutočnosť bude predmetom konania vo veci samej. Navrhla uznesenie, ktorým súd nariadil predbežné opatrenie, ako vecne správne potvrdiť a uplatnila si trovy odvolacieho konania vo výške 74,58 € .

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a uznesenie podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil ako vecne správne, stotožňujúc sa s jeho správnymi dôvodmi.

Odvolací súd sa predovšetkým zaoberal dôvodnosťou námietky nedostatku právomoci súdu v danej veci konať a rozhodnúť, ktorú podľa § 106 ods. 1 O.s.p. vzniesol odporca.

Podľa § 106 ods. 1 O. s. p., len čo súd k námietke odporcu uplatnenej najneskôr pri prvom jeho úkone vo veci samej zistí, že vec sa má podľa zmluvy účastníkov prejednať v rozhodcovskom konaní, nemôže vec ďalej prejednávať a konanie zastaviť; vec však prejedná, ak účastníci vyhlásia, že na zmluve netrávajú, ak uznanie cudzieho rozhodcovského rozhodnutia bolo v Slovenskej republike odopreté, ak ide o spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu a v tej istej veci ešte nezačalo spotrebiteľské rozhodcovské konanie alebo ak súd zistí, že vec nemôže byť podľa práva Slovenskej republiky podrobená rozhodcovskej zmluve, alebo že rozhodcovský súd sa odmietol vecou zaoberať.

Odvolačný súd konštatuje, že odhladnuc od skutočnosti, či je vôbec možné považovať rozhodcovskú doložku obsiahnutú v zmluve o úvere z 25.5. 2010, ktorá je formulárovou zmluvou, za platne dojednanú vzhľadom na požiadavku individualizácie zmluvných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľských zmluvách, nie je možné s poukazom na dikciu ustanovenia § 106 ods. 1 O. s. p. námietku odporcu vznesenú pri jeho prvom úkone považovať za dôvodnú. Je totiž nesporné, že v danej veci ide o spotrebiteľskú vec, predmetný zmluvný vzťah je nutné právne posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu podľa zákonnej definície vyplývajúcej z ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež je zrejmé, že na posudzovaný právny vzťah sa okrem *lex generalis* vzťahujú aj ustanovenia osobitnej právnej normy upravujúcej právne vzťahy vyplývajúce zo spotrebiteľských úverov, pretože napĺňa požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 1 ods. 2 a § 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov. Rozhodcovská doložka koncipovaná v takom znení, ako vyplýva zo zmluvy a podrobnejšie upravená vo Všeobecných obchodných podmienkach sa podľa právneho názoru odvolacieho súdu javí ako neprijateľná, a tým absolútne neplatná zmluvná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednaní je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom (navrhovateľkou) individuálne dojednaná, jej obsah je súčasťou vopred dodávateľom naformulovaných podmienok a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy (vrátane VOP) ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, čím došlo k porušeniu Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým všeobecným súdom. Odvolací súd navyše zastáva názor, že spornosť vo vyváženosti vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačí Všeobecných obchodných podmienok v rozhodcovskej doložke je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej doložky bolo dlžníkovi - spotrebiteľovi absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským konaním, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Vzhľadom na všetky uvedené výhrady sa potom odvolaciemu súdu javí rozhodcovská doložka ako neprijateľná, a s poukazom na ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka ide o absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, zjavne spôsobujúcu značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Pokiaľ by teda právomoc rozhodcovského súdu mala byť založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, nie je námietka odporcu, podľa ktorej je daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať a rozhodnúť, dôvodná, a odvolací súd ju s poukazom na ustanovenie § 106 ods. 1 O. s. p. zamietol.

Pokiaľ odporca namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie, odvolací súd uvádza, že vychádzajúc z charakteru predbežného opatrenia je zrejmé, že jeho účelom je riešiť dočasné upravenie vzťahov len medzi tými účastníkmi, ktorí aktívne pristúpili k výkonu sporného práva.

Ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon (exekúcia) súdneho rozhodnutia bol ohrozený, môže súd pred začatím konania vo veci samej alebo i po jeho začatí (§ 74 ods. 1 a § 102 ods. 1 O.s.p.) nariadiť predbežné opatrenie, ktorým (podľa návrhu účastníka) môže uložiť, aby druhý účastník nenakladal s určitými vecami alebo právami alebo aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal (§ 76 ods. 1 písm. e/, f/ O.s.p.). Navrhované predbežné opatrenie súd nariadi, ak je preukázané, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov alebo ak existuje obava, že exekúcia bude ohrozená, a ak budú aspoň osvedčené skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a ak je zrejmé, že bez okamžitej (i keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Unesenie dôkazného bremena z tohto hľadiska predpokladá, aby navrhovateľ označil dôkazy aspoň základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený predbežným opatrením, a tiež dôkazy pre osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia.

Vzhľadom na to, že predbežné opatrenie predstavuje iba dočasnú úpravu práv a povinností účastníkov, keď upravuje pomery účastníkov alebo zabezpečuje výkon súdneho rozhodnutia iba do konečného vyriešenia veci bez toho, aby ním bol predurčený priebeh samotného sporu alebo prejednané rozhodnutie sporu, je dané právnou úpravou, že o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhoduje súd iba podľa údajov a informácií, ktoré sú obsiahnuté v návrhu a v listinách predložených navrhovateľom bez toho, aby bolo umožnené druhému účastníkovi sa k návrhu vyjadriť (§ 75 ods. 8,

9 O.s.p.). Potrebu navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov súd pri rozhodovaní o návrhu posudzuje vo vzťahu k nároku, ktorý navrhovateľ chce uplatniť, príp. uplatnil žalobou vo veci samej a ktorý bude vyriešený konečným rozhodnutím vo veci samej.

Odvolačný súd po oboznámení sa s obsahom spisu a predložených listinných dôkazov a preskúmaní skutkových a právnych dôvodov návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, sa stotožňuje so správnym záverom súdu prvého stupňa v prejednávanej veci o splnení zákonných predpokladov pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia podľa § 75 ods.1, 2 O.s.p. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní postupoval podľa uvedených zásad, v potrebnom rozsahu zistil rozhodujúce skutkové okolnosti a na ich podklade dospel k správny právny záverom.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľka v konaní osvedčila oprávnenosť navrhovaného predbežného opatrenia z hľadiska existencie (ohrozeného) práva a pravdepodobnosti nároku, ktorý má byť predmetom konania vo veci samej. Odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy spočíva najmä v preukázaní toho, že z dôvodov na strane odporcu vzniká (hrozí) navrhovateľke škoda, či iná ujma. Nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy navrhovateľka osvedčuje tým, že z jej mzdy na žiadosť odporcu, podľa dohody o zrážkach zo mzdy tvoriacej súčasť zmluvy o úvere z 25.5.2010, zamestnávateľ vykonáva zrážky zo mzdy, pričom však platnosť tejto dohody a teda aj zákonnosť vykonávaných zrážok navrhovateľka spochybňuje a namieta z dôvodu, že nebola s ňou individuálne dojednaná a ako taká je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je absolútne neplatná. Už súčasný výkon práva odporcu, ktorého zákonnosť je spochybňovaná, spôsobuje výrazné obmedzenie navrhovateľky disponovať so svojim príjmom a odporca môže neobmedzene vymáhať dlh od navrhovateľky na podklade zmluvného vzťahu, ktorého platnosť je navrhovateľkou spochybnená. Zrážky však musí zamestnávateľ vykonávať na základe nejudikovaného titulu a navrhovateľka nemá iné prostriedky do právoplatného rozhodnutia súdu o určenie neplatnosti konkrétnej dohody o zrážkach tento proces zastaviť, než žiadať súd o nariadenie predbežného opatrenia. Odvolací súd poznamenáva, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to súdnu kontrolu zmluvných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve. Za týchto okolností je dostatočne osvedčená obava navrhovateľky, aby na základe tejto dohody nedošlo k nezákonným zrážkam z jej príjmov nad rámec dlžnej sumy z úverovej zmluvy uzavretej s odporcom, a je tak osvedčená aj potreba navrhovanej dočasnej úpravy pomerov účastníkov až do právoplatného rozhodnutia v konaní o veci samej, a to aj za účelom zamedzenia prípadných ďalších sporov medzi účastníkmi. Do rozhodnutia okresného súdu o tom, či bola dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá platne (žaloba bola podaná na Okresný súd Košice-okolie dňa 16.12.2015 a vedie sa pod sp. zn. 16C 2/2016) je žiaduce dočasne upraviť pomery účastníkov a zamedziť vykonávaniu zrážok na základe dohody, ktorej platnosť je medzi účastníkmi konania sporná. Dohoda o zrážkach zo mzdy sa totiž od ostatných zabezpečovacích prostriedkov líši tým, že uspokojenie pohľadávky veriteľa nielen zabezpečuje, ale súčasne ide o prostriedok splácania veriteľovej pohľadávky, keďže na jej základe sa pohľadávka veriteľa postupne aj uspokojuje zrážkami zo mzdy dlžníka, ktoré dlžník s veriteľom dohodol a ktoré vykonáva platiteľ jeho mzdy a dohodnuté zrážky pravidelne vypláca veriteľovi, a to až do úplného zaplatenia veriteľovej pohľadávky.

Odporca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti ani námietky, ktoré by spochybnili vecnú správnosť napadnutého uznesenia. K správny dôvodom uznesenia pre úplnosť treba dodať, že pre dočasnú úpravu pomerov účastníkov v čase podania návrhu stačí osvedčiť skutočnosti odôvodňujúce potrebu navrhovanej dočasnej úpravy pomerov, a nie je potrebné, aby súd pred nariadením predbežného opatrenia pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťoval všetky (rozhodujúce) skutočnosti, ktoré sú potrebné pre preukázanie nároku a vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd pri rozhodovaní o predbežnom opatrení totiž zisťuje v potrebnom rozsahu iba najvýznamnejšie skutočnosti, a nemusí pritom dbať na všetky formalities ako je tomu pri dokazovaní; postačuje, ak tvrdené skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana - vzhľadom na všetky okolnosti sa javia ako nanajvyš pravdepodobné (osvedčené). Pri nariadení predbežného opatrenia preto súd poskytne oprávnenému účastníkovi a jeho ohrozeným právam dočasnú ochranu, prípadne zabráni ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj v situácii, ak skutkový stav veci nie je náležite zistený, a teda ak subjektívne právo a jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou pomerov účastníkov predbežným opatrením sa neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov, ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi, lebo ide o procesné rozhodnutie, ktorým sa žiaden nárok nepriznáva, ani nedeclaruje, či tu právo je alebo nie je. V danom prípade o (ne)platnosti

dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi účastníkmi dňa 25.5.2010 bude rozhodnuté na základe vykonaných dôkazov v konaní vo veci samej, preto táto otázka v konaní o predbežnom opatrení nemusí byť spoľahlivo preukázaná, keďže nariadením predbežného opatrenia nejde o konečné vyriešenie sporu medzi účastníkmi z hľadiska hmotného práva, ale o rozhodnutie dočasné, ktorým sa zabezpečuje, aby rozhodnutie vo veci malo vôbec reálny význam.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne. O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodnuté, lebo o nich rozhodne súd prvého stupňa v konečnom rozhodnutí o veci samej (§ 145, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.